

מגד

יהודים

163

ניסן תשע"ג

עלון חודשי להנחלת משנתו ומורשתו של מרן הראי"ה קוק זצ"ל

על משנת הראי"ה

"אמונה בלא מצרים זאת, נחלת ישראל היא, שהתחילו להבליטה ביציאת מצרים והרשימוה במזג חייהם בשעת החפזון" שמונה קבצים, קובץ א, תשיד.

וכשהוא בא בפרק זה, שהנשמה הכללית והאישית שבה עוד הפעם להתחדש, כל נקודה ונקודה מעצמיות חייה אין שיעור לערכה" (שם), יש סוד רוחני במצה, יכולת לטעת בנו את תכונת החירות הקשורה אל הקודש. כשאנו אוכלים מצה ב"פרק זה" בזמן בו יצאו אבותינו ממצרים, זמן-בו הנשמה הכללית והפרטית מתחדשת, הדבר מחדש כוחות חיים בנשמותינו, כוחות גדולים שאין להם שעור.

בתלמוד במסכת ברכות (יב.) למדנו: "אמר להם בן זומא, לחכמים: וכי מזכירין יציאת מצרים לימות המשיח? והלא כבר נאמר: (ירמיהו כ"ג) הנה ימים באים נאם ה' ולא יאמרו עוד חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים, כי אם חי ה' אשר העלה ואשר הביא את זרע בית ישראל מארץ צפונה ומכל הארצות אשר הדחתים שם! - אמרו לו: לא שתעקר יציאת מצרים ממקומה, אלא שתהא שעבוד מלכויות עיקר, ויציאת מצרים טפל לו". התנאים נחלקו האם בימות המשיח ימשיכו להזכיר את יציאת מצרים כי היא נקודת הפתיחה, או אולי ניסי הגאולה האחרונה יהיו כה גדולים שלא יהיה צורך להזכיר את יציאת מצרים. כותב הרב: "אם יציאת מצרים תעקר ממקומה, אם העבר איזה פעם לא יהיה לו תפקיד עיקרי, להחיות את הרוח, יהיה זה באופן שכבר כל תמציתו יהיה מסור בההוה" (אורות הקודש ב' עמ' שב). במהלך כל הדורות יציאת מצרים, האירוע הגדול שהתרחש לפני שנים רבות, ממלא תפקיד בחיי עם ישראל, בכך שהוא מחייה את הרוח, אכילת מצה ושאר מצוות חג הפסח מחדשות בנו כוחות של אמונה וחופש. אם יציאת מצרים תעקר ממקומה כדברי בן זומא, זה יהיה רק במציאות בה הכוחות שניטעו בנו ביציאת מצרים יהיו מושרשים בתוכנו בחיים העכשוויים שלא נזדקק ליציאת מצרים על מנת להחיות את רוחנו. הדברים כתובים בנבואתו של ירמיהו הנביא: "הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם ה', וְכִבֵּיתִי אֶת בַּיִת יְשׁוּעָאֵל וְאֶת בַּיִת יְהוֹנָדָה בְּרִית הַדָּשָׁה. לֹא כִבְרִית אֲשֶׁר כָּבַרְתִּי אֶת אֲבוֹתֵךְ בַּיּוֹם הַהוּא וְאֶתְּיָדֶיךָ לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲשֶׁר הִפְּרֹו אֶת בְּרִיתִי וְאֶנְכִּי בְעֵלְתִּי בָּם נְאֻם ה'. כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרַת אֶת בַּיִת יְשׁוּעָאֵל אֲחֵרֵי הַיָּמִים הָהֵם נְאֻם ה' נְתַתִּי אֶת תּוֹרַתִּי בְּקֶרְבְּכֶם וְעַל לִבְּכֶם אֶכְתָּבְנָהּ, וְהִיִּיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים וְהִמָּה יְהִי לִי לְעָם." (ירמיהו ל"א).

הרב בניהו ברנר

ראש בית מדרש במכללה האקדמית צפת

יציאת מצרים היא האירוע שכוון את עם ישראל, העם יצא לאוויר העולם. ביציאת מצרים התגלתה ההתערבות של הקב"ה בעולם, ה' לא רק ברא את העולם אלא מנהיג אותו, ולעיתים משנה סדרי בראשית על מנת להשיג יעדים. מעבר לכך ביציאת מצרים התגלו ונקבעו תכונות מיוחדות המאפיינות את עם ישראל. **אמונה ללא גבולות (מצרים)** היא תכונה המאפיינת אומה מיוחדת זו. האמונה האין-סופית המצויה בישראל התגלתה ביציאת מצרים, ובשעת החיפזון של היציאה עצמה התכונה נקבעה באופיים של ישראל. לפני יציאת מצרים נצטוו ישראל לקחת שיה לקרבן, הצאן היה מקודש בעיני המצרים, מעשה כזה דרש כוחות אמונה מיוחדים. הנכונות לצאת אל הבלתי נודע דרשה כוחות אמונה עצומים. למרות כל הסבל שהיה כרוך בעבודתם, לעבדים יש ביטחון כלכלי. כל זמן שהמשעבד חפץ בעבודתם הוא דואג להאכילם ולהשקותם, כשעבדים משתחררים הם אינם יודעים כיצד ידאגו לעצמם. עם ישראל האמין שה' המוציא אותם ממצרים ידאג לכל צרכיהם. בשעת החיפזון, ברגעים הקריטיים של היציאה נדרשה אמונה גדולה שהמהלך יצליח, וברגעים אלו נקבעה תכונת האמונה בישראל לדורי דורות. כוח האמונה הנשגב מאיר כל שנה בחג הפסח: "וחוזר כח עליון זה ומאיר בכל מועד חג הפסח, על ידי מיכלא דאסוותא, מיכלא דמהימנותא, אכילת מצה, המעוטרת בהשבתת חמץ וביעורו" (שם), המצה נקראת "מאכל רפואה, מאכל אמונה", המצה מרפאת אותנו מחסרון האמונה שאנו לעיתים לוקים בו במשך ימות השנה, היא מחדירה לתוכנו כוחות אמונה חדשים. החמץ מבטא את מעשה האדם, שעלול להביא אותו לנתק מחשבתו מאמונה בה', ואילו המצה היא פשוטה, אדם לא צריך להתאמץ על מנת לאפותה, יש בה קמח ומים בלבד, ולכן היא מבטאת את האמונה במעשה ה'.

תכונה נוספת שניטעה בנו ביציאת מצרים היא **תכונת החופש**: "באותו הזמן שנגלה עליו מלך מלכי המלכים וגאלנו גאולת עולמים, נוצרה בנשמתנו תכונת החופש, חירות הרצון, המוכשר לשעבוד מלכות שמים בצורתו האידיאלית" (אורות הקדש ג' עמ' לו). היציאה מבית עבדים אינה רק במישור הטכני - מעשי, יציאת מצרים קיבעה בנו את תכונת החופש. תכונה זו הכרחית לקבלת עול מלכות שמים. עבד של בשר ודם אינו יכול לקבל עול מלכות שמים בצורה מלאה. המצה נוטעת בנו כל שנה תכונה זו מחדש: "ורז עולם הוא שיש בסגולת המצה, לתן כח חפשי בחירות הקודש.

זכר ליציאת מצרים

את המין האנושי לחיי אחדות ואהבה. לכן, עלינו להזכיר, בכדי להפוך ידיעות אלה יותר ויותר לחלק מחיינו.

כך גם "זכר ליציאת מצרים". אין הכוונה לזכור את תוואי הדרך הגיאוגרפי בו הלכו בני ישראל אלא את המשמעות של יציאת ישראל ממצרים.

מה תפקידנו כאומה לאור יציאת מצרים? "נבחרה האומה האחת המסוגלת לקבוע בה סדרי החיים כולם על פי חפץ ה', באופן שישתדל רוחה לחיי האהבה והחסד להיות למופת לכל העולם" (שם). יציאת מצרים עשתה סדר בעולם, היא גילתה שהבורא לא עזב את הארץ וכי הוא בוחר בנו כאומה להביא את דברו בעולם. "עם זו יצאתי לי - תהילתי יספרו".

זכירת יציאת מצרים - זו זכירת עצמנו. מי אנחנו, מה כוחות החיים שטבע בנו הבורא ומה ייעודנו. לא בכדי זכירת יציאת מצרים כל כך מרכזית בחיינו ומופיעה לפחות פעמיים בכל יום בתפילה. אם אמרנו שמה שאנו זוכרים מהווה חלק מחיינו, מאישיותנו, הרי שאנו רוצים שזיכרון יציאת מצרים יהיה הזיכרון המוביל בחיי האדם. אם אדם לא יודע את מטרת חייו הרי שחייו אינם חיים. הדברים נכונים ביחס לאומה. אומללים נהיה אם נשכח כי אנו אומה גדולה ואלקית עם מטרות גדולות של "לתקן עולם במלכות שדי". יתכן לומר שזהו החידוש הגדול ממנו התרגש כל כך רבי אלעזר בן עזריה. "הרי אני כבן שבעים שנה ולא זכיתי שתיאמר יציאת מצרים בלילות. עד שדרשה בן זומא שנאמר: למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך".

פשט הכתוב ברור. יש לזכור את יציאת מצרים "כל ימי חיך". אם אתה רוצה לחיות באמת ולמלא את שליחותך, להיות נאמן לכוחות שהקב"ה טבע בך, אתה צריך כל חיך להיות מחובר למה שלמדנו וחוינו ביציאת מצרים. אבל החיים מתנהלים ביום ולא בלילה. הלילה הוא הכנה וצבירת כוחות ליום שיבוא. לכאורה, היה אפשר לומר שהצורך להיות מחובר למטרת החיים, לזכור את יציאת מצרים היא דווקא כשאדם חי ופועל ביום. כאן בא החידוש של בן זומא שאפילו הלילה צריך להיות מחובר למטרה. אדם צריך להתמלא בזיכרון הזה כל ימי חייו. גם בלילה ובשעת השינה חשוב שהזיכרון הזה יחיה בתוכו.

יציאת מצרים, אם כן, היא אבן יסוד באמונתנו. לכן, "יציאת ישראל מצרים, תשאר לעד האביב של כל העולם כולו". זהו הציוו: למען תזכור את יום צאתך ממצרים כל ימי חיך".

הרב זאב קרוב
שיבת קרני השומרון

בקידוש של שבת אנו אומרים: "זיכרון למעשה בראשית" ו"זכר ליציאת מצרים". הרב מבאר את משמעות הזיכרון האלה. מה עלינו לזכור וממילא מה החשיבות בכך.

" בזיכרון למעשה בראשית אנו מכירים את התעודה הכללית שהיא המרכז לתעודתנו הפרטית. ובזכר ליציאת מצרים אנו מכירים את תעודתנו הפרטית, תעודת לאומנו, וחובתנו הקדושה לסדר דרכי חייו על האופן המביא שלום ואהבת אחים בעמנו, עד שנהיה ראויים לברכת ה' על תעודתנו" (עולת ראייה ב עמ' מד).

יש כאלה, שהחגים בכלל וחג הפסח בפרט נראים להם כאנכרוניזם. כאילו חוגגי החגים והשומרים על צביונם העתיק חיים את העבר ומתעלמים מההווה. כל כך הרבה מצוות הם "זכר" לדברים שהיו. הנה, בפסח אנו אוכלים מצה על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ לפני כשלת אלפי שנה. אנו אוכלים מרור - על שום שהמצרים לפני אלפי שנה מררו את חייו.

בראש וראשונה, יש להבין את משמעות הזיכרון. במחשבה פשוטה נראה שלזכור פירושו שהדבר יהיה כתוב ביומן ועל ידי כך נזכור. כאילו מדובר במשהו חיצוני לאדם. יש את האדם ויש דברים שהוא זוכר ויש דברים שהוא שוכח.

אך אין הדבר כך. זכירה היא שייכות של האדם אל הדבר. מה שהאדם זוכר הופך להיות חלק מחייו. חלק גדול מחיי האדם זה הזיכרון שלו. הוא לא מתחיל לחיות כל יום מחדש, הוא חי עם כל העבר שספג אל חייו. הורים, סבים, דורות שניצבו כוחות חיים ואיתם אדם חי. לזכור פירושו לחיות. מי שזכרונו נפגע חיו משתנים לבלי היכר.

לכן, ההיסטוריה כל כך חשובה לנו. אולי אנשים מרגישים שהיו רוצים להתחמק מההיסטוריה אבל האמת היא שזה בלתי אפשרי. רק בין העבר לעתיד יש לו להווה משמעות. ממילא ברור, שהזיכרון עליו אנו מדברים אינו זיכרון האירוע ההיסטורי שהיה, אלא המשמעות שאנו לומדים וסופגים לתוכנו מהאירוע ההיסטורי.

לכן, מבאר הרב זצ"ל כי "זכר למעשה בראשית", אינו זכירת ימי הבריאה במובן הטכני, המבוקש בזיכרון הוא לא מה נברא ראשון ומה שני ומה היה התהליך הכימי שקרה בבריאה. זכר למעשה בראשית זו ההתחברות שלנו למשמעות הבריאה. יש מטרה ויעוד לבריאת העולם, אם לא כן, לא היה נברא. לא הזכירה הטכנית מבוקשת בזכירת הבריאה כי אם הייעוד שלה. "הזיכרון למעשה בראשית, המורה כי לתעודה ולכוונה של האושר וההשתלמות נברא העולם, ושיד' אחד ברא את כל הנמצא וממילא מובן שהוא לתעודה רמה ונשגבה, אשר אנו מכירים אותה על ידי סידור חיי המין האנושי כולו על פי דרכי האהבה והאחוה." (שם עמ' מג)

מהומת החיים היום יומית, עלולה להשכיח מהאדם את היסודות שאנו לומדים מהבריאה. הוא עלול לשכוח את העובדה שהקב"ה ברא את הכל, וממילא שהמטרה היא להביא

"אי-אפשר לסחוך על המשקים האלה בנוגע לכשרות"

לפניכם אגרות שמתפרסמות כאן לראשונה, שנשלחו בהוראת מרן הרב, העוסקות בנושא כשרות החלב לפסח ולכל השנה. האחת מחודש ניסן תרצ"א המופנית לרבנות הראשית בתל אביב: לרב בן ציון מאיר חי עוזיאל ולרב שלמה אהרונסון וכן אגרת קודמת אליהם באותו נושא משנת תר"ץ (מופיעה בהערות למטה). האגרת הנוספת מופנית למפעל החלב "תנובה" שהיה האחראי על אספקת החלב בארץ והוא מחודש ניסן תרפ"ט. דרישותיו של מרן הראי"ה קוק מהמשקים שרצו בהשגחת הרבנות היו גבוהים למדי. הם נדרשו להקפיד על כשרות המזון לא רק ברפת אלא גם המטבח של המשק כולו היה צריך להיות כשר. לקבלת תעודת כשרות לפסח, גם המטבח היה צריך להיות כשר לפסח. השמירה על הכשרות בכלל ובמיוחד החליבה בשבת¹ והשמירה על כשרות החלב לפסח לא הייתה פשוטה באותם ימים. הרב הניח למעשה את התשתית לשמירת הכשרות בא"י ודרכו לא הייתה קלה.

בעז"ה הית יום ה' חי' ניסן תרצ"א ירושלם ת"ו להרבנים הגאונים, הרבנות הראשית בתל-אביב.

שלום רב!

אחדשה"ט² (אחרי דרישת שלומם הטוב) בשם מרן הרב הראשי לא"י שליט"א הנני מתכבד לכתוב לכת"ר שעל חג הפסח הבע"ל יואילו לתת הכשר על מכירת חלב רק לאלה ששומרים חוקת הפסח³ כדת ואינם אוכלים ומחזיקים שום חמץ ברשותם⁴ ולא לתת הכשר על הכשרת כלים לבד⁵. רצוף בזה מודעה לדוגמא מאלו שמסרנו לכל התנובות באה"ק. פה בירושלם ת"ו העמידה ה"תנובה" תחת השגחת ב"ד, וקבלה על עצמה שלא לקבל חלב מקבוצות ומושבות, שמקבלת תמיד, בלא הכשר הרבנות דמחנם (באזורים). יסדנו, בעה"ש, השגחה לבער החמץ בכל המושבות ערב הפסח⁶ ולהשיג כל החג שלא יאכלו ושלא ימצא אצלם חמץ. וכל מושבה וקבוצה שתעבור על זה יאסר החלב שלה למכירה. מרן הרב הראשי לא"י מקוה שכת"ר יעזרו בזה לדקדק שלא לתת הכשר על מכירת חלב לאלה שאינם נוהגים כחוקת הפסח⁷ ואף לאלה האוכלים ומחזיקים חמץ ברשותם.

בכבוד וברכת החג. בשם מרן הרב הראשי לא"י שליט"א שמואל ובר מזכיר

ב"ה, ירושלם כ"ה לחדש ניסן תרפ"ט.

לכבוד "תנובה"⁸, ירושלם.

א.ג. (= אדונים נכבדים)

בין המשקים המשותפים בהתנובה ומספיקים לכם חלב נמצאים לצערנו כאלה שהמטבחים שלהם הם נבלה וטרפה באופן שאי-אפשר לסמוך על המשקים האלה בנוגע לכשרות. כדי שנוכל מצד אחד לחזק ידכם בהפצת תוצרת המשקים העבריים⁹ מבלי להיות נאלצים נגד רצוננו לפרסם אסור על תוצרת "תנובה" וכדי לתת מצד אחר את האפשרות להמשקים לא הכשרים להסתדר במטבחים כשרים¹⁰, הננו לבקשכם שתואילו להודיע לכל המשקים המקושרים עמכם, שבעבור שבועים מהיום לא תוסיפו לקבל להתנובה בשום אופן כל חלב ותוצרת חלב ממשקים כאלה שהמטבח שלהם הוא טרפה, למען לא להפגע במקרה זה באסור שיפורסם מצד הרבנות הראשית לא"י על התנובה בכל ארץ-ישראל.

בכבוד רב

הנשיא הק' אברהם יצחק הכהן קוק

המזכיר הכללי: שמואל אהרן ובר

1. ראו שו"ת אורח משפט סימן ס"ד, ודעת כהן סימן רלה, שמתיר מרן הרב בשבת רק על ידי חליבת נכרי.
2. האגרת הזאת נמצאת במרכז התיעודי בבית הרב, כנראה בכתב ידו של הרב שמואל אהרן ובר, מזכירו של הרב קוק.
3. על פי שמות יב, מג.
4. בירור מעודכן העלה שהדרישה הזאת אינה מתקיימת היום בהשגחה של הרבנות של "תנובה", והם כן מוכנים להעניק הכשר למשק שהרפת כשרה לפסח, גם אם חדר האוכל של הקיבוץ למשל, אינו כשר לפסח, אך כן מקפידים שחדר האוכל שברפת עצמה, יהיה כשר לפסח.
5. כאן מפרט הרב קוק ודורש יותר ממה שכתב באגרת מוקלדת על נייר הלוגו של הרב עם חתימת כתב-ידו של הרב מהשנה הקודמת, שאף היא טרם פורסמה ונמצאת במרכז התיעודי, לאמור שאין מספיק בהכשרת הכלים לפסח אלא שהוא דורש שבכל המשקים הרוצים בהשגחת הרבנות, לא יהיה חמץ כלל. וז"ל האגרת הקודמת:
ב"ה, יום ט' לחדש ניסן תר"צ

לכבוד ידי"ן הרבנים הגאונים הי"ו נשיאי הרב"ה למחוז יפו ת"א ת"ו של" וברכה באה"ר, אחדשה"ט,

אתכבד בזה להודיע לכו"ג ע"ד תוצרת החלב של התנובה שהסכמתי פה שאת המקומות אשר יקבלו עליהם לשמור את חוקת הפסח הבע"ל נפרסם להכשר ונעשה שם פקוח על השגחת החלב, ולא נפסיד את המקומות הכשרים בגלל אלה שאינם כשרים. ע"כ אני חושב שראוי לעשות כן ג"כ במח"ק (=במחנה קדשם) והמחוז כולו, להפליא לטובה את הכשרים בהודעה מפורשת, שהחלב שמביאים מהם הוא כשר לפסח ולפקח בהשגחה שלא יובא, בסניף התנובה שמה, כי אם החלב ממקומות הכשרים ולא זולתם, והניי בזה חותם בברכת החג הק' הבע"ל והכשרו ושמתחו, כנה"י ונפש ידי"ע דושה"ת באה"ר

הק' אברהם יצחק קוק

6. היום, תנובה מקפידה לשנות את מזון הפרות שלא יכיל חמץ, כבר 10 ימים לפני החג.

7. על פי במדבר ט, ד.

8. האגרת מוקלדת על נייר הלוגו של לשכת הרבנות הראשית של מרן הרב, עם חתימת המוקלדת ונמצאת במרכז התיעודי.

9. מדגיש הרב קוק את האידיאל החיובי שחותר לחזק את המשק העברי בארץ.

10. המטרה היא במפורש לחזק את הכשרות ולעודד את המשקים לשמור על כשרות, לכן לא נוקטים בסנקציות מיידיות, אלא נתנים זמן להיערך בהתאם להנחיות.

ליקט וערך: הרב ארי שבט, המרכז התיעודי

הרצי"ה עם מנהיגי המדינה

שירת התקוה בחנוכת היכל שלמה

"מדינת ישראל היא יסוד כסא ד' בעולם" – כך כתב הראי"ה וזו היתה תפישת עולמו. מדינת ישראל היא יצירה אלוקית, המפעל הציוני הינו מימוש חזון הנביאים. תפשישה זו ספג הרצי"ה מאביו זצ"ל והיא מוצאת את בטוייה ביחסו לממשלת ישראל, ראשיה, שריה והעומדים בראש צבאה. הוא רחש להם כבוד ואהבה רבה מתוך אמונתו שהם שליחי הא-ל.

מנהיג מן השמים

"שקל הכתוב שלשה קלי עולם, כשלשה חמורי עולם, לומר לך – יפתח בדורו כשמואל בדורו' (ראש השנה כה ב), כך הוא לגבי יפתח. אם הוא נתמנה על הציבור, יש חיוב לקבל את זה ולהתייחס אליו במלוא הכבוד. אם הקדוש ברוך הוא סיבב את הסיבות וגלגל את המאורעות כך שהוא יהיה ראש ישראל במובן הממלכתי והמשטרתי, יש חיוב מתוך אמונה, מתוך אמונה בהנהגה האלוקית של ריבונו של עולם להתייחס אליו בכבוד הראוי למלכות ישראל. פעמים רבות המהר"ל חוזר ומדגיש שאין מקרה, ובמיוחד לגבי דברים קדושים גדולים וכלל ישראלים (תפארת ישראל, פרק כה. גבורות ד'. פרק יט נצח ישראל, פרקים ד, ה) אם יש מצב שפלוגי נתמנה לראש וקצין, יש להבין שאין זו מקריות אלא סדר אלוקי (עיין בבא בתרא צא ב), ומתוך כך יש להתייחס אליו בכבוד ובמשמעת הראויים לראש של הגוף הציבורי הכלל-ישראלי.

כאשר השר מיכאל חזני בא לבקר אצל רבנו, הדליק רבנו את כל האורות, כפי שנהג לכבוד שבת שאלוהו: למה? השיב: "שר בישראל הגיע"

המכתבים שלפניכם פותחים צוהר לתחושת מעורבותו, אהבתו והצורך שמצא להביע את רחשי לבו למנהיגי המדינה ולעודדם.

מר משה דיין בכהנו כשר החוץ בממשלת בגין אמר שישראל לעולם לא תסכים להחזרת יהודה ושומרון לריבונות זרה, חלילה, כן דחה את עמדת הממשל האמריקני שתבע את הפסקת ההתנחלויות. על זה שלח לו רבנו ברכת תודה ועידוד.

ב"ה, כ"ג אייר התשל"ח
להדרת כבוד נשיאנו הנעלה מר יצחק נבון שליט"א,
כל עתרת השלום והברכה,
לקיום מצות התורה ונשיא בעמך תברך,
ומתוך אמיתת רגנתי לבבי לקידוש-השם שבסגנון הופעתו.
הנני בזה בשפעת ברכותי ממקור אמירתך
בתורה ובמקורה
למלוא כל ההצלחה האישית והכלל ישראלית הרוחנית
והממשית בע"ה.

בכל היקר
בצפיית ראיית הישועה השלימה
צבי יהודה הכהן קוק
(להלכות צבור, כרוז קסג, עמ' קמז)

למנחם בגין עם היבחרו לראשות ממשלת ישראל

ב"ה, ראש חודש סיון התשל"ז
מזל טוב סימן טוב כל עתרת השלום והברכה, ממקור אמירתך בתורה, ממרומי מעמקי לבבי ונפשי, להדרת כבוד יידי נכבדי הנעלה והדגול ומורם מעם מר מחם בגין שליט"א ראש ממשלתנו. מתוך אמיתת כל עצמותי אשר תאמרנה השבח וההודאה אל מלכו-של-עולם קורא דורותינו צור ישראל וגואלו, אשר הפליא ככה לעשות לנו, בהאירו אור נתיבות אתחלתת גאולתנו, על ידי גילוי האדיר של חפץ עמנו היושב ומתאחד ארץ-חיינו, זאת נחלת אבותינו, בבירור הכרתו הכללית הצורך והנכון לנשאך, ר' מנחמנו תפארתנו, לראשות מדינתנו זאת, - הנני עם כל בית ישראל מביע, במלוא שיכלול הביטוי של אמיתתנו הכלל ישראלית, אשרינו שזכינו לך. זה היום עשה ד' נגילה ונשמחה בו! בימך ובימינו תישוע יהודה ושומרון וגולן ובשן וכל ישראל וארצו כולה!

באמנך באמת ובתמים בצפית הישועה השלימה
צבי יהודה הכהן קוק
(להלכות צבור, כרוז קכב, עמ' קיג)

ב"ה, ערב שבת קדש ויקחו לי תרומה, ג' אדר התשל"ח
כל השלום והברכה, ישמחך ד' כאשר שמחתנו בימי מרבים בשמחה.

אל יידי נכבדי מאד הנעלה הדגול מר משה דיין שר-החוץ

וכל תודותי ותודות כל ישראל, וכל שם השם יתברך הנקרא על עמנו ונחלתנו, על זאת חמודות דברך במבע קוממיותנו שם בני יורק.

כן תוסיף תגדיל תאדיר הבעת והנחית אמרינו ויושר מסילותינו בחזרך בקרוב ציונה ארץ-חיינו לחיים טובים ולשלום לארץ-ימים-טובים ונעימים.

באמן חביבות חשיבות יקרך,
בצפיית ראיית הישועה השלימה,
צבי יהודה הכהן קוק

(להלכות צבור, כרוז קכד, עמ' קלא-קלב)

מגד ירחים

עלון חודשי בהוצאת "בית הרב"
רח' הרב קוק 9 ת.ד. 6275, ירושלים 91062
טל: 02-6242908, פקס: 02-6232560
betharav@zahav.net.il www.moreshet.co.il/beit-harav
ניתן לקרוא את העלון "מגד ירחים" גם באתר: www.yeshiva.org.il
עיצוב גרפי: ש. יוסטמן

ריכזה: שושנה רייך